

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a neologa sve pokrvari" Nar. Posl.

Prodjelata s poštarinom stoji 2 L, a soljake samo 1 f. za cijelu godinu. Razmjerne 1 f., a soljake 50 hrt. za pol godine. Izran Carovina više poštarska. Staki pojedini broj stoji 6 hrt. Novčić se šalju kroz poštarsku Načelnici. Imo, prezime i najužu Poštu valja jasno označiti. Gdy ima više predbrojnikih, mogu slogovorivo svr predstaviti broj jednu Načelnicu, a i List dobitati pod jednim jedinim imenom. Komu List nadodje na vreme, učka to javi odpravnici u otvaranu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarska, napisar izvana Reklamacija. Tko List prima i drži, ako je posao, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Via S. Francesco N. 4, I. piano.

Pisma se žalju platjeno poštarske. Vesti, dopisi i drugi spisi stampaju se il u cijelosti ili u izvadku, naime prama stvaru vrijednosti i smjeru ovoga Listu. Nepotpisani su dopisi ne-upotrebljaju. Osobna upadanja i čisto sukrivne stvari ne menjaju mjesto u ovom Listu. Pribrojana se pisma izskazu po 5 novč. svaki redak. Oglaši od 8 radnih dana stope 60 hrt., a svaki redak svršće 5 novčićih; il u slučaju upotovanja po Šta se pogodo oglašati i odpravnici. Dopisi se ne-vredaju. Uradničtvo i odpravnici, osim zvaničnih skupova, nedopisuju s nikim drugotj, naga putem svoje Listarnice.

Pogled po svetu.

U Trstu 31. svibnja 1877.

O naših domaćih austrijskih stvarih imamo od ovo petnaest danah javiti to, da se onomadne držalo u Beču veliko ministarsko veče, kako kažu, gledle Izoka. Što se tu reklo i zaključilo, toga dakako nezna nitko. I kraljevinske deputacije ugarska i naša da su ovih danah imale svoje sastanke te odlučile, držati se gledle nagodbe temeljnih načela od god. 1867. U ostalom i naši i ugarski parlament posluju neumorno. Govorilo se, da se u ovo metežno doba imadu odgoditi jedan i drugi, ali ti su glasovi opet zamuknili. Kranjski pokrajinski sabor bijaše iznenada razpušten te razpisani novi izbori. Većina toga sabora bijaše narodna. Zato je taj razpuštaj zatekao i baš neugodno dirnuo sve austrijske Slavene. Svi se nadamo, da će braća Slovenci odgovoriti i ovaj put kako valja svojim njenčutarskim protivnikom, pak da će i novi ljubljanski sabor bili u pretežnjoj većini pošten i narodan. Govori se o skoru sastanku i hrvatskoga sabora. Prelazimo na strane zemlje.

Čuje se, da se Ruska i Engleska naštoje dogovorili, kako će poslje rata biti jednoj i drugoj pravo gledle Izoka. Polog te viesti i Engleska bi dakle ostavila Tursku svojim srećim, netražeći drugo, nego da ju u svoje vrieme zapade što veći i ljepsi dio njezine ostavštine. Kod toga dogovaranja da se u istu svrhu nahodi i naša Austrija. Ali s druge se strane čuje i to, da se misle vezati medju sobom Engleska, Franceska i Austrija, te oružanom rukom ustati proti Rusiji a na obranu Turske. Vedi si ga Bog, što je tu laž, što li istina.

U Franceskoj je predsjednik republike, maršal Mak Mahon, odustio dosadanje republikansko ministarstvo je imenovao novo, koje da nagnije više uzpostavljenju bilo kraljevske bilo cesarske napoleonske vlasti, nego li uzdržanju i razvoju republikanske liliti pučke vlade. Taj je dogadjaj neizmerno uznemirio Niemce i Talijane, koji u toj nenadanoj promjeni naziru nekaku prijetnju proti sebi i svojoj narodnoj sigurnosti. Možebit da neće bit ništa, ali se inak Italija i Njemačka pripravljaju, da budu gotove za svaki i najskrajnji slučaj. Ako je istinit onaj savez, što smo ga gori spomenuli, onda ovaj dogadjaj u Franceskoj nebi bio nego njegov prvi zaredak, te početak takvih stvarih, koje se nedaju ni pomisliti, a da se čovjek nezgrozi.

Rumunjska kneževina proglašila se neodvisnom od Turske, pak sad joj nemanjka drugo, nego da si knez joj Karlo nadene ime kralja, što će na koncu i biti. Što je sav svjet predviđao, to se evo i dogadja. Na glas nekojih ruskih pobednih Turci su u Carigradu tako uzkipili proti nekojim ministrom i samom Sultanu, da je vlast moral proglašiti odsadno stanje i sudjenje na prečac, da nebude i gore. Što će biti stopram onda, kad Rusi jednom prediju Dunav, te svom svojom silom zamahnu na Tursku? Iz Cari-grada i ostalih turskih gradova bježe mnogobrojni kršćani glacem bez obzira kud tko može, da uteku na dobu turskoj osveti i bjesnili. Grčka se nije još ni sada odvila, a kneževina Srbija jedva da miruje. Na koncu nemožemo da nespomenemo glas, što se bio raznio prošlih danah, da će se naime u slučaju propasti turskoga carstva Bosna, Srbija i Hercegovina spojiti u jednu bilo kneževinu bilo kraljevinu, a za vladara im se postaviti jedan nadvojvoda iz prejasne austrijske kuće. Što se tiče Bosne i Hercegovine, taj se glas i prije sudašnjega rata više putiće, ali kako onda tako ni sada nitko nezna, otkud dolazi ni koliko vredi.

Dopisi.

S Podolijske doline, Svibnja mjeseca.

I našeg pokrajinskog Istarskog sabora, kao i ostalih kratko zasjedanje bilo i bitisalo. I naš je sabor u sadam sjednicama dovršio svoj rad, a dal i svoju zadataku dobroj riješio, to će se poslje viditi. Meni je sada o tom, da iz našeg stanovništva koju rodom, za da i naš Hrvatski narod po Istri, ake i kasno, o svojem saboru štogod dozna, pošto to sada samo iz kojeg tudiđeg glasila crpiti može.

Pabirjeću dakle na saborskom polju iztaknuti mi je, da je g. zomaljski kaputan otvorivši sabor, htio svratiti pozornost poslanikah poglavito na dvojčko, koja su ingale na pretresanje doći: na izbor Pokrajinskog Odbora (Junte) i na pokrajinsko rāčune. — Gledo prvog predmeta očitovalo je rečeni Kaputan i predsjednik sabora svoje uvjeronje, da će izbor na valjane sile pasti. Taj izbor bje u III. sjednici obavljen na način, da prisutni poslanici odabraci od voleprezničkih izabrabu g. Dra. Jandra pl. Petriša, oni od gradova, trgovista i obrtničkih mjestih Dra. Jandra Amorosa, a napokon oni od seoskih občina g. Ivana K. de Franceskia, dočim je sabor velikom većinom i proti nazorom Vlade i unatoč istoj pokrajinskoj ustanovi privremeno odgodio imenovati četvrtoga predsjednika za pokr. Odbor. U slijedećoj zatim sjednici u ime novoimenovanoga Odbora izustio je ljevice rieči gosp. predsjednik Amoroso, koje imaju i svu važnost za nas i naš narod u Istri, samo da se je izvede i vjerno obsluži, — o čemu ni malo nemislimo sumnjati, pošto se čovjek

ričeju veže, a jače je djelo nego besjeda, pa i ono liko čovjek valja, koliko i uradi. U toj bo prigodi pokrajinski Odbor, razvijajući svoj program, običa, da će se jednako za probitak svih bez razlike poriokla i mjesto brinuti i nepristrano u svakom obziru raditi. A kamo pak stće, kad bi se to već jednom stalo! Smali bimo lada u prvom mjestu narodno naše škole po Istri, gdje sgojau naš narod stanuje, pa učujući ista prava susjednom narodostvu zaustano i nonadano populi bimo so i mi do onog stopona izobraženosti, u kojem nas nobi više preziranjanje Šćavoni imenuvali. A u tom obziru imalo je svakako nekojim zauzešenjakom među očima pući, kad došlo biše u pretres pitanje za izhoditi od Vlade ustrojenju juridičnog fakulteta za izobraženje mladeži po narodnosti i odgoju talijanske. Dotičan bo predlog školskog povjerenstva, kao i pokrajinskog Odbora u svojem običnom izvještaju je glasio, da ta ustrojena bude u kojegod od pokrajina talijanskih, kamo da je koja u Carsku pokrajina sgojau talijanska ili pač da ih više imado. A na to jedan između narodnih zastupnika dočaznuće, da odmah izvan vratih svih primorských gradova u Istri stanuje puk po podrijetku običaju i još u sasvim drugi, kog je on htio tada običatim imenom "slavenskim" nazvati mjesto hrvatskim, iztečno kaza, da Carstvu nema talijansko pokrajine, vanda najviše Istra i Gorica mogle bi se učišće pokrajine nazvati, pa stoga něini predlog, da bi se imalo kazati u jednom talijanskom gradu, a ne u jednoj talijanskoj pokrajini Carstva. Al sto ćeš pobro! kad na saborih svih na broj ide, a nas malo imade, pa tako i taj predlog, akoprem razložit i o kom i slopi suditi mogu, bi ipak brojem pobijen i tako odbačen. Ono pak, čemu bi se u tom pogledu svatko imao čuditi jest, što i Vladin povjerenik na Saboru ni pisnino nije, kao da bi se sada drugi zomljopis predavao i u njemu dokazivalo, da u našem Carstvu više pokrajina talijanskih imado. — Ali ljudi, koji na kormili stojite, pa i udes na rukuh držite, budite dosledniji u načilah, pa i prama nam pravedniji, od odrška botop se ladja. Jere ako ste na saboru god. 1873 pred svim vjetrom očito proglašili, da je našoj Istarskoj mladeži prosto naobraziti se u svojem jeziku na susjednih srednjih školah na Rieci i u Senju, pa se svjedoče na istih zavodih stečeno neprimaju i nepriznavaju ovđe u našoj Cislajtajniji, eto i vam susjedne, prostrane, široke i bogate Italije, da i vi kad vam prama nami sama četvrtina imade, tamo vaše nauke nastavite, pa ako vam se rači i dovršite, jer bogme ni vi u nijednom obziru nenesite državni teret u većoj mjeri nego li mi.

Druga poglavita stvar, o kojoj se vičealo, bila je pokrajinski računi. Ti svi, koliko pazbroj toliko i predrazbroj, malom promjenom bialu primljoni i odobreni. Odnosno tomu opazio je predsjednik u svojem govoru, akoprem su pokrajinsko potrebitine naraste, da se s toga ipak iztakne prama prihodku nije povisio. Ako li pak to sva stoji razmjerju sa sironašnom pokrajinom, kakova je naša, to će najlaglje svaki po svojem laktu izmjeriti i pro-suditi.

Druge još važnije stvari, koje došle bialu na pretresanje jesu: izvedenje pokrajinskog zavoda o zomljarskoj vjerosjiji i predlog koj bihe prihvaćen, da pokrajinskom Odboru naloženo bude, izraditi

za dojeduce zasjedanje osnovu zakona za urediti službe kod občinai i za ustrojiti mirovinsku zaključku za činovnike kod istih.

Napokon buduć da ovjerjava poslanikah na sabor spada, opaziti mi je, da svih poslanici biahu bez prigovora ovjerovljeni, samo se ovjerba gleda dvi poslanika tategla, i to dviu činovnikah Lošinjskog zame i Pazinskog Kapetana, što proti izboru istih biahu pritužbe učinjene. Po predlogu pak odbora, koj bi imenovan za izvidjenje pritužbi i dotično izvješćenje, izbor Lošinjskog Kapetana bje ovjerovljen, što se s jedne strane u odnosnoj tužbi, podastrtoj isti dan izbora, nenađeni poseban koj čin, koj bi ovjerbu otegnio, i što sdruge strane supletorno glasovanje i biranje izbornika bje od Ministarstva uveličeno. O drugom pak prosvjedu, kog „Naša Sloga“ u br. 3. napominje, pri ovjerljavanju ni spomena nije bilo, zato imalo bi se sada reći, da je sve, što je u rečenici br. „Naše Sloga“ naredeno i izaknuto puka izmisljotina, ili da se je shodnije prenalo ni pisani o svem tom, za moći ovjerbom prodrijeti. Nije pak tako ovjerba drugog kot. Kapetana prošla, o kojoj se i živabno s obuhvatom stranah preprialo, pa na posljedku bi i izbor istoga većinom glasovačkim odbaćen. A sad ka na izbornicima seoskih občinah Pazina i Labinja stati, da si pri drugom izboru, koj će bit razpisani, ovjetuju lice, kao takodjer, da čitatelji uvaže sve činjenice, koje su se stekle pri ovjerbi jednog i drugoga.

Tako se pak napokon vidi, da je i ovo zasjedanje za nas dosta militavo prošlo, što se poglavito tomu pripisati ima, što smo dosad neznanim i posve malen broj korenjakih narodnjaka u sabornicu protisnuli, ali toliko o njima, koliko o nama istimi izjaviti možemo očito svoje uvjerenje jur sada poslovicom: „Iver po ivor nestado kladje“, pa će tako za stalno doći sunce i pred naša vrata, samo da se složimo i u slogi uztrajemo, boreći se svagda za svoja prava.

Iz Tinjanštine mjeseca Sibuju.

Akoprem zadržan poljskim djelom, koje je ljetos radi nepovoljna vremena zakasnilo, ipak će da napišem koju „Našoj Slogi“, makar morao i kod siveće noću pisati.

Ovdje, kako je poznato čitateljen „Naša Sloga“, imamo jednu pučku školu, ovu su naši starejci ute-mjili za izobraženje djece svoje. Najme da si djece u njoj oplesene svoje nježno srce, da duh svoj narese kropostni, te tako uzmognu jednom ustati iz timne neznanosti i surovosti, a započnu koracati putem dobrog napredka. Znajući tako naši razborni Tinjančići, da samo onda je škola narodu od koristi, kad biva podučavanje u materinskom jeziku, najme kod nas u lepotu našem hrvatskom jeziku, jer naše matere su Hrvatici, kao što su i oti Hrvati. Zato su nejedanput tražili kod više oblasti, da se dade i nam Hrvatom u Tinjanu hrvatska škola. I to punim pravom, jer §. devetnaestih boća, da se u austrijskom carstvu, svako pleme uzege i izbraža u — svom jeziku. Svi plaćamo porez, taso, adicional i druga plaćila, i za moći plaćati mi se mučimo noć i dan. Od zore do mraka moramo raditi, mi moramo rukom pot iz čela bri-sati, jer neimamo novaca za rubac (fačol) kupiti; suha usta vodom hladimo, a želudac najprostijim i nezabilježnim jelom kriješimo. Dà, tako jo u kmetu. Mi moramo prodati vino, vola, skopea, janica, puri-čića, kopuna i sve do najmanjega jajeta. I to sva-zato, da uzmognemo platiti cesarsko zemaljske davke i druga plaćila; a gdje ćeš da uzmes novca za kupiti ulje, sol, obuću i odjeću za uzdržati jednu čejad. Kako ćeš da izbogne jadan kmet ruki krov-pijeh (lihvarah) koji se nezadovoljavaju sa 5 ili 6 po sto, nego zahtevaju 10, 15, 20 da 50 po sto na godinu, pa k tomu dodje ta ljubezna (djavolska) zmija posjetiti kmetu, kad ima liepa grožđja, lopa-janca i debela purica da mu još i to izmazne. Kako dakle možemo mi siromašni gospodari sa svojim gospodarstvom napredovati, mi nemožemo niti dobro si urediti kuće, da nas tako barem kad po-civamo dažd i vjetar neuzmiriju.

Povratimo se školi. Mi kmeti plaćamo učitelja Šaljemo djece u školu, dajemo djeци novac za knjige, pera, kartu i za druge stvari. Ali eto žalost! na-mjesto da so uježno srce našo oplemenjuju, namjesto, kažem, da se bistrum našim sinovom lepim našim hrvatskim, gujavaju se i davi tudjim i nepoznatim talijanskim jezikom. Dà! tako se čini ovđe kmotskom decom. Zar jo to način izobraz-ivanja? Tako se neizobraziva narod nego zakupa u

dublje timne neznanosti i surovosti. A zašto to? Valjda zato, da nas uzmognu i unapredak naši neprijatelji šarenjaci tlačiti i guliti, te vrh toga nazivati pogrdnjim i mržnjim imenom Ščavi, murlaki, vilani itd. Naš g. učitelj znade govoriti hrvatski, kad mu sto treba od kmeta, to znam dobro, jer pred mjesec il dva danau, kad je istao nekojop pod-pise, (to će javiti drugom prigodom), govorio je dobro hrvatski. Pače došav ovamo, sam je kazao, da je polazio i hrvatsku gimnaziju na Rieci. Dakle naš g. učitelj hrvatski znade, kad on dakle govoriti da hrvatski neznaće, te čini ili za ugodiću nekojop gospodi, ili da, pokazav so (komu???) nesposobna za hrvatsku školu, skokne opte na konja. Mi se nećemo nikada protiviti g. učitelju da skokne na većeg konja i milostivoj gospodi ugadjá, no protiviti ćemo se svedjeti njegovim naučeram, koje je on dosada snivao. Pa ćemo nastojati, da se nam dade ono pravo, koje nam něsamo zdrav razum ma i paragraf devetnaestasti daja. Mi smo Hrvati i boćemo, da se djece naša hrvatski podučavaju, i dok to nepostignemo mi nećemo i nosmijemo mučati makar se svi k... li napinjali i natezali kako im drago. Školsko pak viće pitam: Zašto se ove godine nedrži škola u nedjelji i blagdanima, da uzmognu se Stogod naučiti i mladići iz Srbinjaka, onda Banki, Broćevići, Jezenjici i drugi? Zar ste se sibilja zakleli, da Čete zatvoriti vrata izobraženosti?

Tinjančići, Šupetarci i Križanci na noge! Pokažimo, da akoprem smo spavalni nismo umrli. Ako su nas dosele naši neprijatelji tlačili i gulili, pa nas još k tomu Ščavi, murlaki, vilani itd. napravili, neupustimo toga činiti u napredak, i pridosliti tudjincima da ti sve obočati ali njegova oboćanja će ostati neizpušnjena. Zato sada kad budemo izabrali našo občinsko zastupstvo birajmo ljudi narodne, poštene i dobre, koji će znati čuvati svoje a tudje pustiti; ljudi koji će znati i htjuti činiti ono što je pravo pred Bogom i pred ljudi. Složni budimo i čuvajmo se k... lah — Šarenjakata i onih odmetnicih. Budimo ljudi! Zato razborni i složni! Sve u imu Bože.

U Cresu.

Citah i pročitah, nekih i proučih onomadne dopis nekoga sina slavne Italije, ali što vidih? Ne samo nječi taj gospodin narodnost g. Lusine nego i narodnost cijelog hrvatskoga pučanstva u Cresu. Zanesao se siromak na krilih razgrijane međe, pa mislio, da je obkružen Talijani, a ono nije nego pravimi čistimi Hrvati.

Dopisnik kaže, da se ovdje kopa i sadi talijanski i da pismo hrvatsko, koje je primila crkva Podoštarija, nije mogao nitko razumjeti. Nije mogao jer nije htio. Nabrojiti će ih ja g. dopisniku na deset ili dvadeset — jer bi mogao kazati, da se na prste brojimo — nego na stotine. Čuh je čitati prostoga našeg kopača *Kolopisnje*, u kojih je jezik nesto iskriven, jer je sata Dujmović ili radije „Opat od dva BB.“ silom upličao u nje provincializiraju, a drugo je čisti književni jezik. Čujem pjevati i na-rodnu pjesmu, koja je nikla u Cresu i cijenja, da se može usporiditi sa svim drugim to vrsti. Ali ti ljudi imaju oči, a nevidje, imaju uši, a nečuju, kao što veli sveto pismo. Gosp. dopisniku reč bi ju zazorino ime Hrvat i s toga nječi naše bistovovanja. Savjetorao bi ga, da otvori stvaru 290 i 300 po-viesti Capuletićeva (nešu ni da napominjem domaćih izvorah) i depaš Dandolovu. Ova dvojica očito vole, da su Hrvati na otoku Cresu prije bili nego ju-nanj stupila mlotakog nogu. A da nebi rekao, da su nas oni zatrili, evo mu protudokaza. Najslavniji sinovi Cresu bilježio se medju posjetitelje i gostove Sv. Jerolima u Rimu, kao Ivan Gaspeo, na glasu slijkar (življeko oko godinah 1562 i 1570) i Franjo Patricio slavni filosof i spisatelj latinski (oko god. 1596). A u sveti Jeronim u Rimu nisu mogli doći nego sami južni Slavoni. Sigurno nisu to bili ni Bugari ni Srbi nego čisti Hrvati. Ako mi nije dosta ovo, to je išu mu još napominuti Nikolu M-zeza, koji bijaše drugi Ugnugrad u hrvatsko-slovensko-protestantskoj struci i bijaše k tomu hrvatski spisatelj. Voć u šestnaestom stoljeću imao je Cres hrvatskoga pisca i duševnoga pokretića, a sada se evo netko usta, da naz zanicika.

Čovječe božji, ogledaj se na okolo, ruku na prsa, pa kaži, koliko je u Cresu Talijanah? Hrvatska je to krv na hrvatskoj si zemlji, hrvatsko to more, hrvatske vrelti i planine okružuju, a ti lažeš sami sebi, pa voliš, da nije istina.

Braće, nobudite unaprije takvi, nego pokažite sborom i tvorom, da ste Hrvati, probudite se iz sna i nedajte da ostanemo mitva trupla u redu

živućih. Kopači pokažite, da ste živi i da znate brauiti svoje. Nesmije li vam se nevoljna djeca, kako blebeću u školi u talijanskom jeziku, a u svojem neznaju se ni Bogu pomoliti. Vrijeće je, da počnemo i mi živiti, a to ćemo samo onda, ako pristanemo kao braća uz svoja ostala braću po Hrvatskoj i Dalmaciji, jer je tamо naša budućnost, a ne u Italiji.

Jedan Cresanin.

Slavenski rat za oslobođenje.

Veliki ratni dogadjaji, kojim smo se u ovo prošli petnaest danah nadali na Dunavu, nisu se sve dosad vrstili. Uzrok je tonu jedne strane silne ruske vojske, koja se u zemlji bez dobrih cestih nemože nego kako pomati miciati, a s druge silne povodnje, što su ovih zadnjih danah Rumunjsku baš poplavile. Nego negdje 5. ili 6. tek lipnja čekaju tamu glavom cara Aleksandru, što jo znamenjuje, da je već sva vojska na svojem mjestu, pač da će na njegove oči Dunav prorudit.

Ali i u ovo petnaest danah su Rusi zadali Turkom dosta jada. Na Dunavu su im torpedami digli u zrak opte jednu i to najveću ratnu ladju, a grad Vidin i nekoje druge podunavske gradove svojim težkim zrni jako oštetili. Dne 23. u tri sata u jutro, vidivši dva ruskua pomorska oficera, kako so ročeni ratni brod zaputio u kanal Mačin, iztihu potolikože za njim na lakoj ladji te bacile pod njega grozoviti torpedu, koja se upali i u koliko si rekao turkomu brodu nebijeće ni traga ni slieda, a ruski oficiri pjevajući k lovcu obali. Ta dva oficira jesu Dubašev i Sestakov, a sav svjet se čudi njihovu junaktu i odvažnosti.

U Aziji su i ovaj put bolje napredovali, jer su Turkom osim više manjih mjestanica uzeli na juriš i Ardanac, voliku tvrdjavu sa 82 topa, i silu bojne sprave i ziveža. Sad s jedne strane obsjedaju i bombarduju tvrdjavu Kars, a s druge grun prama Ercerumu, trećoj i najvećoj tvrdjavi u onih stranah.

Crnogorci se nisu sve dosad ogledali s Turci, ali ako nečekaju, dokle nisu Rusi prešli Dunav, onda ćemo ovih danah čuti o njihovu junaktu, jer da su Turci spremaju, da obskrbe Nikošić hranom, što će im Crnogorci gledati siguro zapriječati. I bosanski ustaša da su se odskoru pobjedonosno pobili s turskim četama. U Rumunjskoj da se pod russkim zapovjedništvom osnovača četa od 40,000 Bugara kao zlogra buduće narodne vojske bugarske.

Što se tiči Turaka, oni su bili bombardovali sa Crnog Mora i uzeli maleno ruske inženjerstvo Sukan-Kale, gdje sad izkrenju Cerkeze te gledaju, da odule pobune proti Rusom mukhamedanske stanovnike u Kavkazu, ali pozavatolj onih krajevih vole, da neće i da nemogu uspijeti. Poznati Muktar-Pasa, što je izgubio Ardanac, stavljeno je radi toga pod vojnički sud. Iz Afrike carigradskom Sultanu obavećuje se pomoći od onih mukhamedanskih vladara. Seik-ul-islam, turski vjeropoglavljač, navioštio je sveti rat, to jest, razvio zelenu prorokovu zastavu to proglašio, da su svi Turci od 13. godine dužni u boj proti Juru ili Krstu. Tko pogine, tomu se odinav otvori dženot ili turski raj. Prigodom svestog rata mora i Sultan glavom na bojno polje. Novaca da će bit dosta, jer da su u Moci izpraznili nekojo grobova, u koje turski hodačastnici bacaju stanovitu milostinju, od kojih nekoji da nisu već bili otvoreni prioko 400 godinah.

Književne vesti.

Za prigodu pedesete godišnjice biskupovanja sv. oca papa Pija IX., koje se slavi dne 3. nastavšeg junija, sbor duhovne mladeži zagrobačko Pija IX. sa njegovom slikom i više drugih podobah, koju i mi našim čitateljima što vrće preporučujemo, tim više, što nesto nego cigilih 50 nyc. Svi dakle ravno na sbor duhovne mladeži u Zagrebu. — Kad istog sbara mogu se dobiti i razne knjige djetcii komad, kako su već prosti ili zlatorozom vezano. Osoblju se preporučuju molitvenik za djetetu Isus prijatelj mladih, koji se sada po 11. put stampa, a tisopoda Katedre kako i učitelji mogu kod tog

sbara dobiti za 30 novčića i Katedre A. Grubera, koje je taj zaslužni sbor iz njemačkoga prevoza i po drugi put izdao. Bez te knjige nesmije biti bašnito, koji ima s djetcem poslu, bilo u školi bilo u crkvi; jer iz nje će se stopram naći, kako imaju djecu učiće u glavu i srce prva načela naše svete vjere.

**

Od „Hrvatske Matice“, osim poznatih već „Andersanovih Pricah“, dobisimo još dve knjige, naime *Put okolo zemlje u 80 dana* od Julesa Verne-a i poti dio *Oješah Stanka Vrata*, jednega od preporoditelja naše knjige i našeg naroda. — Mnogi i mnogi od naših čitateljih bit će sigurno čuli, kolik je glas stekao francuski spisatelj Verne u svem kolikom svetu svojini spisi tako, da se prevadaju i čitaju na jagnu u svih kolikih jezicima, pa ovo sad i u našem hrvatskom. Verne nastoji, da putom pripovedanja učiće u vas kolik narod takove pojmove i misli, kojih obično neizraju i nemogu imati nego učeni ljudi. I od jednog to istog spisatelja knjiga je od knjige ljepta i čitljivija; pak se sigurno nevaramo kad volimo, da od Verne-ovih spada u taj broj ona gori uvedena. Tko je dakle rad znati, kako putuju pravi Englez i što sve može čovjek na dalekom putu po širokom svetu viditi i doživiti, neka čita rečenu knjigu, propotovan mnogim podobanim, koju može dobiti za 80 novčića, il kod samo „Hrvatsku Maticu“ u Zagrebu, il u kojoj mu drago drugoj knjižari u našoj domovini. Što se pak oviči Vrazoviči spisac, nećemo o njih ni da govorimo, jer naši jih stariji ljudi poznaju, a mlađadi su jih dužni znati i učiti. Nemožemo ovom prilikom, da i opet nepreporučimo našim čitateljima „Hrvatsku Maticu“, koja za same 3 novčića, na godinu dalje svoje knjige svojim mnogobrojnim članovima.

**

Javljamo našim čitateljima, da će do skora početi u Zagrebu izlaziti dva puta na mjesec sa uključivo novine sa podobanim pod imenom *Humoristički List*. U svoje vrijeme hoćemo u tih novinama opot progovoriti.

**

Bolesti i lijekovi za domaću životinju. Sadavio prof. Ubl. Troškom kr. zemaljske vlade. Straub 198. Cijena 1 novčić.

**

G. T. Tiraboschi, dalmatinac, izdaje u talijanskom jeziku knjigu, koja govori o manovriranju na brodih. Vole da je knjiga uprav vredna, zato ju preporučamo onima, koji se naustiskom bave.

• uzgoju Mačjega repea

(pleme prutensc., *Timoneus griseus*).

Ovu travu prvi je donio t. j. razplodio u Europi neki Thimotej Honson (odtuda i ime) iz sjeverne Amerike. Vrat joj je vrlo razgranjan, visok 63 centimetra do 95 c. m. (2—3 stope).

Ova joj trava jedna od najplodnijih, najtečnijih i najhranivijih; tlo joj netreba biti tako izabrano, zato raste na svakom (tlu), kao što će nižo reći.

Premda se toliko odlukuje, ipak nesmiemo preštiti, da radi svog dubokog i razšironog korenja postaje nesnosna (ubitacna) travurica na njivi i u zimama smršati i to zato, što poslijepo nije (oranici), ako ju na iztrizbimo tim, što poslijepo nije posjedujemo takvo bilje, kojemu ova trava neskoči. Tko ju rabi kao djetaljinu samu, onda treba poslijepo iste sijati ozimni žitak, dođim kad se rabi za disto sjeme, onda ju treba ostaviti na ugara.

Tlo (zemljišta). Uspjeva skoro na svakoj zemlji, nego i to no samo na suhoj i na ilovastoj pjesku, nego i na močvarnih zemljistih i naplavljivih (natapanih) livadah; zatim uspijeva takodjor i na pruhkoj pjesku, koju svojim širokim i dubokim korenjem učvršćuje, radi čega je osobito prikladna za sijanje na novih obalama i nasipih. Samo na vapneničkoj neuspjeva.

Nu ipak najbolje uspijeva na vlažnom ravnom tlu, s toga je najbolje sijati na osušenim livadama. Neprincipijska je vrijednost glede velike količine kruha, osobito prvih godina, na umjetno gojenih livadah, koje se lako mogu natapati (naplavljivati) i osušiti.

U Engleskoj ova trava vole cione, kao vrstu travu za gojenje dobrili livadah i pašnjakah.

Obdjedavanje tla. Za ovu travu treba da je dobro obradjeno (objelano) i duboko ugorane, jer sa svojim širokim i dubokim korenjem, mogaće je dopreti do 15 centimetara duboko u zemlju.

Sjedva. Pošto imade drobno sjemenje, to se proporučuje sijati onako, kao što i djetaljinu. Sijo se na omaško (s rukom) i u redove (sa stojem). Na jedno jutro potroši se sjemena 4—5 funti (2 Kilograma i 24 Dg. do 2 Kg. i 80 Dg.) — toliko treba sjemena kad se sije na omaško, dočim u redove dozvoljeno će bit 2—2½ funta.

Zetva i uporaba. Mačji repak najviše vredi za hranačnu i najveća je količina onda, kada počne isti crasti.

Ali budući da rano evate t. j. često već u lipnju (juniu), tegu radi brzo izgubi tek t. j. istu vrbo prozrije i otvrdne, pa zato ga blago slabije žđore.

Na u načinjevi doba počeo gospodari radje upotrebljavati oru travi, kao zelenu kruhu, jer ju onda stoprom goveda i konji sa velikom pothlepošću jedu t. j. žđoru. Uvjerojato se dalje da radeć na ovu način, onda bolje raste za drugu kositbu.

Za sieno se ova trava pako kosi, čim počne crasti, pa daje suho sieno, koje je prikladno za konjicu i ove, ako ju osušenu bez pokisanja spravimo.

Sa jednog jutra može se dobiti 23—25 konta dobra sienona. Kositba poslije ovoga obično je nezauzatna.

U sobi hraničnosti imade 68,5 diela u 100 dieleva, dakle je najhranivija od svih kruhinskih travah.

Tko želi zadobaviti si od ove trave sjemena, tada treba samu za se gojiti, sa jednom jutru zemljista može se dobiti 2—3 konta sjemena.

Kod žetve sjemena treba vrlo puno (pazljivo) raditi budući da sjeme, kad je prezrelo, sa vlatom kod najmanjeg troškanja (titranja) odpada. Čim se dake opazi, da sjeme počne odpadati, tada se unah mora kosit i to za jutru ili s večeri, dok je resa na travi.

Čim se je na zraku osušilo, tada unah treba povezati u male snopice i isto spraviti na suhom i prozračnom mjestu. Je li dovoljno suha, tada se može u zimi smršati i to zato, što gospodar onda ima najmanje posla sa poljskim radom.

Dođasti put može o *livadnom glasniku* (alopucurus pratensis).

N. Vežić.

BRATOVŠĆINA HRVATSKIH LJUDI U ISTRI.

Imenik družvenika

Škender Zamlić, župnik u Boljunu u g. pr. f. 1. Petar Pilulić, župnik u Vrani u g. pr. f. 1. Blaž Zvibor, župnik u Gologorici u kapital f. 1 u g. pr. f. 1. Martin Preac, župnik u Sušnjevici u g. pr. f. 1. Josip Josoršek, župnik u Pazu u g. pr. f. 1. Franjo Blažić, župnik u Dolenojovasi u g. pr. f. 1. Josip Ursić, župnik u Novakih u g. pr. f. 2. Stjepan Glavić, kmet u Boljunu u g. pr. nv. 30. Josip Buretić, kmet u Boljunu u g. pr. nv. 30. Franjo Šabec, glavar u Podgradu u g. pr. f. 1. Anzelmi Zajec, duh. pomoć u Jelsanah u g. pr. f. 1. Antun Ročađ, kapelan u Podgradu u g. pr. f. 1. Sebast. Pipp, u Podgradu u g. pr. f. 1. Mendićević Mate, kmet u Književi u g. pr. f. 1. Ivan Bonedek, duh. pomoć, u Hruščevi u g. pr. f. 1. Josip Šinković, župnik u Munah u g. pr. f. 1. Martin Poluklar, kurat u Vodicah u g. pr. f. 1. Unješćek beseda, društvo u Pragu u g. pr. f. 5. Franjo Orlić, župnik u Žminju u kapital f. 2, u g. pr. f. 1. Franjo Bukovec, kapelan u Corah u g. pr. f. 1. Antun Pučić, kapelan u Sv. Ivanu i Pavlu u g. pr. f. 1. Bartol Križaj, duh. pomoćnik u g. pr. f. 1. Jakov Madrušan, kmet u g. pr. novč. 30. Antun Pamić, kmet u g. pr. novč. 30. Matej Peteli Kotović, kmet u g. pr. novč. 30. A. Roža Vidulin, kmet u g. pr. novč. 30. Milivoj Miličić, kmet u g. pr. novč. 30. Matija Banić Krsanac kmet u g. pr. novč. 30. Jakov Križanac Berto, kmet u g. pr. novč. 30. Svetozar Zohil, kmet u g. pr. novč. 30. Tomaz Antonetić Pamić, kmet u g. pr. novč. 30. Iv. Benčić Košić, kmet u g. pr. novč. 30. Antun Ivanić, kmet u g. pr. novč. 30. svi u Žminju. Dr. Jur. Aut. Jordan, sabor. zastupnik u Trgu kod Kaloca u kapital f. 1. Ivan Krapac, župnik u Sveticah u kapital f. 1. Janko Radočaj, župnik u Kumanju u kapital f. 1. Ivan Stišek, duh. pomoć u Trgu u kapital f. 1. Tomo Lukšić, obč. sudac u kapital f. 1. Vjek. Raško, obč. bilježnik, u kapital f. 1. Izidor Leitner, posjednik u kapital f. 1. sv. u Ozlju. Joso Oljevac, učitelj u Sveticah u kapital f. 1. M. Marković, župnik u Tigu u kapital f. 1. Š. Dubrovčić, franciskan u Crosu u kapital f. 2.

Linardić Franjo, župe upravitelj u Sv. Fuzki u kapital f. 1. Ravnikar Jakov, župe upravitelj u Sisau u kapital f. 1. Bratulić Josip, umirovljeni župnik u Buzetu u kapital f. 1. Š. Barbalić Ivan, kapelan u Puli u kapital f. 2. Smak Jakov, plovac u Lizinjanu u kapital f. 1. Josip Valenčić u Potgradu u g. pr. f. 1.

Dne 19. aprila sastao se u Kastvu odbor „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“. Odbornici bijahu svr prisutni, a to je bilo i potrebno, jer se imalo odlučiti, koliko i komu da se podpore podiže. Prijavilo se prosiočah za podpore ukupno 12, što slušateljih sveučilišnih, gimnazijalačih i pripravnih učilelijistih. S uzroka, što se je prijavilo toliko prosiočah, odlučio je odbor, da se razdjeli ljetos 210 f. Odbor je pregledao prošnje i dotične priloge moliteljih, te odlučio nakon poduge razprava, da se podpore podpore osmratori. Prošnje troje nisu mogao uvažiti uveću godinu, a jednomu se vratile, dočim niti on niti otac mu ili skrbnik niju u članovih društva.

Podpore je odbor podjelio sledećim:

Antunu Antonećiu iz Omišlja učeniku prvog gimn. razreda na Ricci f. 20; Petru Bogoviću iz Dubašnicke školske gimnaziji na Ricci f. 25; Filipu Kučul stoviču iz Omišlja osmoškolcu gimn. u Šonju f. 25; Mađu Mahulji iz Vrbulka Školske gimnazije u Šonju f. 25; Ivanu Jelinčiću iz Voloskog učeniku, trećeg razreda gimnazije u Pazinu f. 25; Antunu Duklju i Josipu Vlahu pripravnicima na c. k. učiteljstvu u Kopru po 20 f.; Baraćeviću iz Vranja pravniku na sveučilištu u Građeu 45 for.

Odbor je primio na dar od pedagogičkog književnog Šbera u Zagrebu 26 slika „Nova mjeru“, da je podjeli među siromašne hrvatske puščke učionice. Budući slike veoma luke i podučeno sastavljenje, to je odbor sa zahvalom krasni dar primio i odlučio spomenute slike, na troškovu Bratovšćine raznim učionama poslati.

Odbor je primio na dar od pre. g. Mihovila Pavlinovića po pet izstakanih „Besede i pjesme i puščki spisi“, te odlučio, neka se od svake po jedan izstakan poslje knjižnicama učiteljskim u Kastav i Krk, e. k. učiteljstvu u Kopru i c. k. gimnaziju u Pazin.

Konačno odlučio je odbor, neka se unose putem „Naše Sloga“ svr povjerenici, da svojski dječjuju da Bratovšćinu, jer u njih joj je najbolja nadba i u njihovom pomoću jedino će se dostići žudjene svrhe.

Tim bi svršena sjednica, a odbornici razstaša se sa vrućom željom, da bi na godinu mogli jošte već prosiočah usrećiti sa podporama.

U Kastvu 28. travnja 1877.

Pop Ern. Jelušić Tajnič.

Neukú Nauka.

Čuvajte se blešnih životinja! Hvalevredni hrvatski „Liečnički Viestnik“ u svojem 5. broju donosi.

Blešan vuk nagrizao je dne 20. siječnja t. g. u Širokom polju na polju kod ovaca 65 ljetih staru čobaninu i magare mu, a 21. siječnja u Vrbici, takodjor na polju kod marve, 15 ljetih staru dječaku, dvoje krave, jedno telo i 4 glavne svinje. Vjerojatno je, da joj u jednom i drugom slučaju bio to isti vuk, o kojega izgubivšom se za tim prama Nuštar nije upravo konstatovana biosnoća. Dječaka je odmah liečnik primio u liečenje, a o stareu nije se za onda znalo, da je nagrižen, jer se nije nikomu potužio, pa nije ni sam mislio, da bi vuk bio biosan. Telo je poginulo dne 15. veljače t. g. ali od bedrenice, jedna je krava poblesnila isti taj dan, te je 17. veljače ustreljena, a tako i magare 3. ožujka, kojo je takodjor ustreljeno. Stari čobanin ostav i na 20. siječnja sveudilj zdrav, osvanut 4. ožujka iza probavljeno nomirno noći glavoboljom, za kojom se je zatim cijela povorka pojavah od biosnoće razvila, na kojoj je nesretnik 7. ožujka pod noć poginuo. Dječac, jedna krava i četvero svinje ostaša i na dalje zdravi. Primjetit se imao, da su kod obih kravah, kod teleata, kod svinjih i kod djetarca rane iza nesreće bilo izdašno žgane, kod starca i magareta nije se tražilo biosnoći ničim produsrosti.

Blešna mačka nagrizao je na ustalu potoku stenjaču t. g. nekog soljana iz Kipa podzupan je pakračke. Soljan je mačku ubio, a ranu mu bez

daljnje kakve pomoći zacieliće. Tamo do 20. veljače t. g. ostade seljan posve zdrav, ali taj dan pojaviće se na njemu pojari blesnoće, s koje je 5. dan bolesti premiruo.

Ne idite čim god u uho! — U Njemačkoj neki mjeničar, sjedec u svojoj radionici kod pisanja podje na svoju nesreću olovkom u uho, jer ga je isto zastribilo. Na olovki bila glavica od kosti, — ova se odlupi i pada u zrakoplovnicu. Uho mu nateklo, a liečnici ne mogu mu nesrećne glavice izvaditi; dok natekla splahne, odrezat će mu uho i tako izvaditi zlosrećnu glavicu a uho će mu se natrag pristati. — Na slični način mnogi je i u nas već progresio — pazite dakle u buduću!

Različite vesti.

NJ. Vlasiost nadvojvoda Albreht navratio se prekucer u ovo Primorje, da pregleda vojsku u Trstu, Kopru i Gorici.

U duhovsko poblagdanje desilo se u Trstu kakvih sto carevinskih zastupnika, što su iz Beča došli amo, da na poziv gradskoga zastupstva i trgovacke komore vide na svoje oči svakojake potrebe ovoga prvoga austrijskoga trgovista. Među njimi, osim predsjednika carevinskoga vijeća g. Herbsta, bijahu i tri ministra, naime Stremayer, De Prefis i Hlumecky. Grad i trgovacka komora su jih veoma lijepo dočekali i ugostili. Od zastupnika ih bijaju tom prigodom ovdje i naš Dr. Dinko Vitezović. Mnogi htijahu viditi u Pulu, pa krenuvši tamu, vratiše se u Beč istarskom željezicom.

Radostna vest, ako se obistini. Govorka so, da bi se naša cesarska obitelj mogla lako osvojiti sa carskom obitelji ruskom, jer da bi u svoje vreme naš carević Rudolf mogao uzeti za ženu jednu rusku kneginju.

Državni dug Austrije iznosio je pr. godine 2,838 milijunah for., a godine 1874. preko 2,789 milijunah. Za katnate ili interese platilo se god. 1875 preko 112 milijunah for., a god. 1875 preko 114 i pol milijuna.

G. Velimir Gaj, poznati hrvatski spisatelj, sin pokojnoga nezaboravnoga preporoditelja hrvatskoga naroda, Dra. Ljudovita Gaja, bje imenovan pravim članom učenoga društva „L'Accademia italiana“ u Pisi.

Morski psi od nekoliko godina sve to više uzimaju naše Primorje. Tako nam pišu, da je ova grda zvjer od prošlih danah ovdje i ondje pojavila Creski otok, pak da su ribari uhvatili i ubili jednoga 3 metra duga u Martinšćici, a drugoga 5 i pol metra duga u Ustrinah.

Poštovnju Jumu pohodilo je prošlih duhovskih blagdanaka od 5 do 6 tisuća ljudi.

Magjari da su se uvjerili, kako se čuje, da jih baš ni narodna magjarska Banka nebi spasila od novčane stiske, u kojoj se nalaze, pak da nisu već u tom poslu onako napeti, kako nekada.

Vambery magjarski nazov-ucenjak veli, da je za vrićine kralja Matije Korvina bio Budim grad središte evropske civilizacije. A znate li za što? Jer da je onda bilo tu nagomilom najveći broj svakojakih knjigab. Magjaronu dakis stoji civilizacija u knjigah, ne pak u glavi i srduču!

Imenom i pomenom. Uslijed neke neznavne pobjede Sultanove vojske u Aziji, njegovi mu laskavci nadjenuše gizdavo ime *pobjedonosni* iliti po turski *Gazi-Sultan*. Jest, dosad je tlačio i *gario*, ali se nadamo da neće viša.

Statistika. Mjeseca aprila rodilo se jih u Trstu 466, 236 naime mužkih i 230 ženskih; vjenčalo 61 par; preminulo 327, među kojima 174 mužkih i 153 ženskih. Najviše jih je preminulo 16 i najmanje 5 na dan. Volovan ubilo se 1164, kravah 172, bikovah 3, teletah 2082, drugih manjih živinah 7318.

Za malštenje divje zvjeradi u inglezkoj Indiji daje vlasta svake godine 10,000 sterlinah. Prošle je godine, po urednom dokazu, pobito 22,357 zvjeri i 270,185 otrovnih zmijah. Sasyvintim tigre, pantere, leopardi, medvjedi, vuci, sloni i gadi pomorile su te godine 21,000 ljudi i 48,000 glavah živine. U samom okružju Hitagang mjeseca oktobra usmrtile su zvjeri 1000 ljudi!

Javne zahvale.

Svim, koji su našega miloga i nezaboravnoga sina Ivana, učenika na c. k. učiteljatu u Kopru sprovodili k grobu, osobito pak Slavoniju učiteljskom zboru i bivšim pokojnikovim drugovom, izričemo ovim najtopliju zahvalu.

U Opatiji dne 20. maja 1877.

Razvijeljeni roditelji
Josip i Marija Tomašić.

Ovim se srdačno zahvaljuju braći Drnišanom za prijateljstvo i naklonost. Toga radi kličem vam iz daljine, vrli rođoljubi, srdačni „Živili“!

Vukčin-Šipak 17. svibnja 1877.

N. Vežić,
upravitelj vlastolinstva Vukčin-Šipak.

Pregled trčanskoga tržišća.

dne 30. Maja 1877.

	OD for. i n.	DO for. i n.
Vosak primoreki i ugarski za 100 Kilogramah		
Kafa Portorika	120	132
S. Domingo	108	115
Rio polog vrsti	90	114
Cukar austrijski tučoni	63 50	64 50
Cvjetje trave buhače (Grisantome)	51	52 50
Naranča skrivenica	—	—
Karubo puljozko . . . za 100 Klg.	0 50	
levantinsko	5	5
dalmatinsko	—	—
Smokve Kalavata	10	11
puljozko	—	12
Limuni skrivenica	—	—
Budenaki ili mandulje puljozko . za 100 Klg.	88	92
dalmatinsko	—	—
Liošnjaci	30	—
Šljivo	18	20
Pšenica ruska	17 50	18 50
ugarska	15	16
gulačka	17	18 50
Kukuruz (turkijski) ruski	9	9 70
ugarski	—	—
Rai	8	8 50
Zob ugareka	—	—
arbanaska	8 75	—
Pasulj (fazel), polig vrsti robo	13	13 75
Bob	—	—
Leda	17	13
Orf talijanski	20 50	26 50
inglezki (kitajski)	10 50	18 50
Vuna bosanska	120	130
morojska	130	—
arbanaska	130	125
itarska	—	—
Dasko korusko jalovice	52	94
štajersko	44	71
Grado	12	14 60
bukovico	8	14
Ulio italij. nižje vrsti . . za 100 Klg.	50	52
„ najbolje	68	70
„ srođeno vrsti	62	64
dalmatinsko	50	51
itarsko	30	—
Kamenko uljo u barilah	20	—
u kasetah	24	—
Kože strujone naško	178	200
suho vojlovo naško	107	134
dalim, it. i bos.	72	125
janjeće naško . . za 100 komadah	95	105
dalmatinsko	60	80
kozjo . . . . . za 1 Kilg.	75	92
vuneno slano	53	66
suho	49	59
rođe za 110 komadah, u srobru	25	27
Bakalar . . . . . za 100 Klg.	30	43
Sardola i baril	15	24
Vitriol modri . . . . . za 100 Klg.	33	36
zeleni	5 80	6
Maslo	81	92
Loj, dalmatinski i naški	50	52
Salo	69	70
Mast (salo raztopljeno)	—	—
Slanina	61	63
Rakije stolitar (100 litara)	—	—
Galvizi istarski . . za 100 Klg.	32	34
Ruji naški	8 20	9 25
istarski	9	9 30
Lisće od javorike	11 50	15 25
Vinske strgotoline (Gripula) sploš	31	46
Moč	32	31
Lumber (jablčice od javorike)	13	16
Pakal baril od 100 Kilg.	3 75	9
Cunjo (Strace) . . za 100 Klg.	17 75	23 75
Katram dalmat.	—	—

Ték Novacah polag Borse u Trstu

dne 30. Maja 1877.

Carski dukati (čekini) 6.04 — Napoleon 16.35. — Lite logosko 12.93. — Srebro prid (aggio) 112.85.

OGLASI.

NOVA SLIKA.

Izašla je u Beču velika i umjetnički izradjena slika

Srbske vojskovođe

u srbsko-turskom ratu.

Milan M. Obrenović IV.
Nikola I. Petrović - Niegusi.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Zah i Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac i Mašo Vrbica. — Obrštri (pučkovnici): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Beker, Miloš Lešanin. — Oberslejtanti (podpučkovnici): Savo Gruljić, Vlajković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. Major Paja Putnik i arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijama izradjena lika, sa grbom Srbije i Crne Gore.

Sliku je litografisao A. ŠUBERT.

Slika je 58 centimetara visoka a 90 centim. široka

Cijena je slič f. 1 20 novč.

Naručnice se šalju na ova adresu:

P. Janković,

Wien, VIII. Platzstengasse N. 39.

Novci se šalju u plaćenom pismu, ili po poštanskoj naputnici; komu je lakše, noka na *Korrespondenz-karte* javi, pa će mu se per *Nachnahme* poslati.

Preprodavci, koji za gotov novac naruče najmanje 10 komadah dobivaju komad po 1 for. i franc pošiljajce.

Cijena ove velike i umjetnički izradjene slike tako je malena, da ju svako nabaviti može.

Bez ove slike nebi trebala da bude ni jedna Gorjaj, koja se interesuje za rat Srbije i Crne obite sa turskom carevinom.

Grleba bol, kašalj, hrepavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustih itd.

mogu se u kratko vreme izložiti rabljenjem

Nadarenib

Prendini-ovih Sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što Jih gotovi P. Prendini lučbar i ljekarnik u Trstu.

Vooma pomaku učiteljom, propovjednikom itd. Probodnjih kuhinja noćib, navadno jutarnjo hrepavico i grločnicu zapala nestaju kao za očudo uzmajem ovili sladišnih.

Opaznik. Valja so puti od varalisch, koji jo panadoljuju. Zato valja vjuso pitati Prendini-ove sladišne (Pastiglie Prendini) te glodati, da budo na omotu kutiljice (katalo) moj podpis. Svaki komad tih sladišnih ima utisnutu na jednoj strani Pastiglie a na drugoj Prendini.

Cijena 30 novč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendini-ovoj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste). — A izvan Trsta dobivaju se: na Ricci kod Prodana ljekarnika i kod Joehela i Pavilića mirodijara; — u Puli kod Zanetti-a, Pontoni-a, Kerpana i Kirnera; — u Malom Lošinju kod Viviani-a; — u Pazinu kod Liona; — Zadar kod Baraća i Peretini-a; — u Šibeniku kod Bozoviti-a; — u Makarskoj kod Pojani-a i u svih boljih Lje-

4